

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 30^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 224

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018
ΤΡΥΓΟΜΗΝΑΣ 2018

Έναρξη Τμημάτων Ευξείνου Λέσχης Βέροιας 2018-19

Με μεγάλη μας χαρά, ανακοινώνουμε την έναρξη της φετινής μας χρονιάς. Με περισσότερα ενεργά τμήματα, η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας, συνεχίζει να αφήνει το στίγμα της στην παράδοσή μας. Ως μεγάλο Ποντιακό και Πολιτιστικό Κέντρο την Κυριακή, 16 Σεπτεμβρίου στις 18:30 πραγματοποιήσαμε τον αγιασμό και ξεκινήσαμε τα μαθήματα για μικρούς και μεγάλους. Η ιστορία μας, τα όργανα που έπαιζαν οι πρόγονοί μας, η διάλεκτος και πολλά ακόμη θα μαθαίνουμε όλη τη χρονιά που μόλις άρχισε. Η υπόσχεσή μας είναι μία : Να προσπαθούμε καθημερινά για τη διάσωση, διάδοση και τη συνέχιση της παράδοσής μας. Δύο νέα τμήματα είναι πραγματικότητα! Το τμήμα διαλέκτου και το τμήμα αγγείου-γαβάλ.

Οι εγγραφές ξεκίνησαν...!

ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

1ο μέρος

Η ποντιακή ενδυμασία αναμφισβήτητα αποτελεί ένα κομμάτι της πολιτιστικής μας παράδοσης. Ο Πόντος γεωγραφικά καταλαμβάνει μια μεγάλη έκταση στην Βορειοανατολική Τουρκία και όχι μόνο, κι αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ποικιλία και διαφοροποίηση της ενδυμασίας από περιοχή σε περιοχή. Στο πέρασμα του χρόνου οι φορεσιές του Πόντου διασώθηκαν και διατηρήθηκαν αναλλοίωτες ως σημαντικό στοιχείο της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.

Οι φορεσιές έχουν πολλές ομοιότητες με αυτές της Καππαδοκίας, της Αρμενίας, του Καυκάσου και του Ικονίου. Είναι μια φυσιολογική εξέλιξη αφού για πολλούς αιώνες οι λαοί συνυπήρχαν μεταξύ τους, συνεπώς ο ένας δανείστηκε στοιχεία από τον άλλον, όχι μόνο στην ενδυμασία αλλά και στη γλώσσα, στη μουσική, στη νοοτροπία (ήθη και έθιμα, διατροφικές συνήθειες).

Όσο αφορά τη χρωματολογία και την υφασματολογία, οι Έλληνες της περιοχής επηρεάστηκαν από τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, το Βυζάντιο και την κουλτούρα των λαών της Ανατολής αφού τα σύνορα με την Αρμενία, τη Συρία, τη Ρωσία, το Λίβανο, την Κίνα και την Ινδία έκαναν προσιτή την εισαγωγή υφασμάτων.

Η ποντιακή ενδυμασία χωρίζεται σε καθημερινή, γιορτινή και γαμπριάτικη ανάλογα με την ηλικία και την κοινωνική τάξη.

Τα κύρια χαρακτηριστικά που χώριζαν τη φορεσιά σε κατηγορίες ήταν:

- Το ύφασμα
- Το πατρόν
- Η ραφή
- Το απλικάζ (κέντημα-σχέδιο).

Συνέχεια στην 5η σελίδα

Εύξεινος Λέσχη Βέροιας Έναρξη Τμημάτων 2018-2019

Τμήμα Λύρας
Τσανασίδης Γιάννης
6978623343

Τμήμα Νταουλιού
Ουσταμπασίδης Δημήτρης
6946464522

Τμήμα Αγγείου - Γαβάλ
Τσανασίδης Μιχάλης
6972136532

Τμήμα Διαλέκτου
Μαχαιρίδου Αναστασία
Υπεύθυνη Τμήματος :
Φωστηροπούλου Ηρώ
6982334660

Χοροδιδάσκαλοι :
Ιντζεβίδης Βαγγέλης
Δεμερτζίδου Μαρία

17:00 - 18:00
Αρχαίο Τμήμα

18:00 - 19:00
Παιδικό Τμήμα

19:00 - 20:00
Εφηβικό Τμήμα

20:00 - 21:00
Παραστάσεων

Κυριακή

16

Σεπτεμβρίου

18:30

Περισσότερες
Πληροφορίες :

Ελπίδα - 6970642308
Βάγια - 6987036770
Ζωή - 6970434071

**Πολιτιστικό Κέντρο
Ευξείνου Λέσχης Βέροιας**
Λ. Πορφύρα 1, Πανόραμα

Το είπε και το έκανε

από την Παναγία Σουμελά στην Καστανιά Ημαθίας στην Παναγία Σουμελά του Πόντου και ΟΧΙ της Τουρκίας που έγραψαν κάποια τοπικά ΜΜΕ.

Ο Γιώργος Λυπηρίδης συντροφιά μόνο με το ποδήλατό του διάνυσε απόσταση πάνω 2300 χιλιόμετρα, από την Παναγία Σουμελά Βέροιας έως την Παναγία Σουμελά Πόντου. Η απόφαση μεγάλη και το εγχείρημα δύσκολο και αρκετά επίπονο. Το τάμα όμως που έκανε πριν λίγα χρόνια το υλοποίησε έστω και μόνος για να ανάψει ένα κεράκι στη μητέρα Παναγία, την προστάτιδα όλου του ελληνισμού και της ορθοδοξίας.

Μπράβο σου και συγχαρητήρια Γιώργο. Ας είσαι το φωτεινό παράδειγμα για κάθε καλό και επιτυχίες στον απανταχού ελληνισμό.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 100001

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

15-09-2018

Εκπροσώπηση στην εκδήλωση «ΚΑΛΛΙΘΙΩΤΙΚΑ - ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ 2018» του Μορφωτικού Αθλητικού Συλλόγου Βέροιας «Η ΚΑΛΛΙΘΕΑ».

Πατριάρχης Βαρθολομαίος

Ξανά από το 2019 το προσκόνημα στην Παναγία Σουμελά

ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ ΠΟΝΤΟΥ

Μετά από τριετή διακοπή λόγω εργασιών ανακαίνισης, του χρόνου θα πραγματοποιηθεί και πάλι το προσκόνημα στην Παναγία Σουμελά στην Τραπεζούντα γνωστοποίησε σήμερα μιλώντας σήμερα στο εκκλησιασμα του Αγίου Φωκά στο Μεσαχώρι Βοσπόρου ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος.

Ο κ Βαρθολομαίος που τόνισε ότι προσπαθεί να ανταποκρίνεται σ' αυτά τα προσκυνήματα στη Μικρά Ασία δήλωσε ότι σύντομα θα επισκεφθεί την Σινώπη, όπου διεξάγονται ανασκαφές σε χριστιανικά μνημεία και ο ίδιος έχει προσκληθεί από τοπικές αρχές και σωματεία.

Θυμήθηκε δε, ατυχές περιστατικό όταν λειτουργούσε προ ετών στην Πέργαμο με αποδοκιμασίες φανατικών που έλεγαν, «Τι έρχεστε εδώ, δεν υπάρχουν χριστιανοί».

Ο Πατριάρχης τότε τους απάντησε ότι σε αυτά τα χώματα και βέβαια υπάρχουν χιλιάδες χριστιανοί κεκοιμημένοι και περιμένουν να ακούσουν τις προσευχές, τα τρισάγια και τα μνημόσυνα μας.

Ο Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας αναφέρθηκε και στο θέμα της Εκκλησίας της Ουκρανίας, τονίζοντας ότι είναι η σειρά της να λάβει την Αυτοκεφαλία γιατί το δικαιούται.

Πρόσθεσε δε, ότι δεν τίθεται θέμα το Οικουμενικό Πατριαρχείο να απεμπολήσει τα κερτημένα του προνόμια που πηγάζουν από την ιστορία.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

01-10-2018

Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο 2ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ που διοργανώνει ο Δήμος Χερσονήσου Κρήτης.

08-10-2018

Συνδιοργάνωση της Ε.Λ.Β με τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας για την παρουσίαση του βιβλίου του Νίκου Παλασιδή «ΠΥΡΡΙΧΟΣ»

16-10-2018

Συμμετοχή της Ε.Λ.Β στην παρέλαση για την απελευθέρωση της πόλης της Βέροιας.

28-10-2018

Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στην παρέλαση για την επέτειο του «ΟΧΙ».

Οι χοροδιδάσκαλοι και οι υπεύθυνοι τμημάτων φαίνονται αναλυτικά παρακάτω

Χοροδιδάσκαλοι

Ιντζεβίδης Βαγγέλης, Δεμερτζίδου Μαρία
17:00 - 18:00 Αρχάριο Τμήμα
18:00 - 19:00 Παιδικό Τμήμα
19:00 - 20:00 Εφηβικό Τμήμα
20:00 - 21:00 Παραστάσεων

Υπεύθυνες Παιδικών χορευτικών Τμημάτων

Ελπίδα - 6970642308
Βάγια - 6987036770
Ζωή - 6970434071

Δάσκαλοι & Υπεύθυνοι Τμημάτων

Τμήμα Λύρας: Τσανασιδής Γιάννης, 6978623343
Τμήμα Νταουλιού: Ουσταμπασιδής Δημήτρης, 6946464522
Τμήμα Αγγείου - Γαβάλ: Τσανασιδής Μιχάλης, 6972136532
Τμήμα Διαλέκτου: Μαχαιριδίου Αναστασία Υπεύθυνη Τμήματος: Φωστηροπούλου Ηρώ, 6982334660
Τμήμα Αρχάριων Ενηλίκων: Παλασιδής Κυριάκος, 6978116314
Νέοι Αρχάριοι: 19:00-20:00 και Προχωρημένοι: 20:00-21:15 κάθε Τετάρτη

Τμήμα Παραδοσιακών Χορών από όλη την Ελλάδα
Τσιαβός Τάκης, 6944778446, κάθε Δευτέρα στις 19:00

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην Παρασκευής και Σαββάτου από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

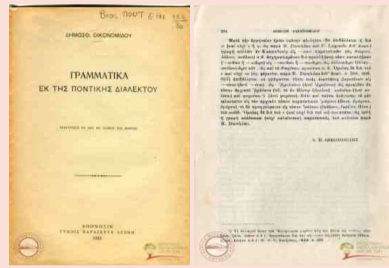
e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
plioforiodotis.gr
laikouyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιώτης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotanthemia.com
ammosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

Δημοσθένης Οικονομίδης

1858-1938

Φιλολόγος και γλωσσολόγος. Διετέλεσε καθηγητής της Μεγάλης του Γένους Σχολής, συντάκτης του Ιστορικού Λεξικού της Ελληνικής Γλώσσας της Ακαδημίας Αθηνών (1914) και διευθυντής του Μεσαιωνικού Αρχείου της Ακαδημίας Αθηνών.

Γεννήθηκε στην Αργυρούπολη του Πόντου. Τα πρώτα του γράμματα έμαθε στο Φροντιστήριο Αργυρούπολης και στη συνέχεια παρακολούθησε μαθήματα στο Φροντιστήριο Τραπεζούντας απ' όπου και αποφοίτησε. Με τη χορηγία του Μητροπολίτη Χαλδίας Γερβασίου πήγε στην Κωνσταντινούπολη για να συνεχίσει τις σπουδές του στη Μεγάλη του Γένους Σχολή. Κατόπιν με την προστασία του Σχολάρχου Γρηγορίου Παλαμά και των ευεργετών του έθνους Ζαννή και Παύλου Στεφάνοβικ σπούδασε στα Πανεπιστήμια της Λειψίας και Μονάχου, όπου ειδικώς μελέτησε την ελληνική και λατινική γλώσσα και ιστορία της Φιλοσοφίας. Η διδακτορική του διατριβή με τον τίτλο *Laudlehre des Pontischen* (περί της φωνητικής της διαλέκτου του Πόντου) εγκρίθηκε από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λειψίας (1887) αξία παντός επαίνου και βραβεύτηκε από το Ινστιτούτο Γ. Κουρτίου.

Το 1888 εκλέχτηκε καθηγητής των λατινικών στην αρχή και των ελληνικών αργότερα στη Μεγάλη του Γένους Σχολή, θέση την οποία διατήρησε μέχρι το 1914, δίδαξε παράλληλα στο Ιωακείμιο Παρθεναγωγείο στο Φανάρι και στο Ζωγράφειο Γυμνάσιο του Πέραν.

Η μεγάλη του αγάπη προς την ιδιαίτερη πατρίδα του τον οδήγησε σε προγραμματισμένη περιοδεία στον Πόντο από το 1885 όπου περιουτέλλεξε και αποθησαύρισε ανεκτίμητο πλούτο γλωσσικού και λαογραφικού υλικού, το οποίο υπήρξε θέμα όλης της μετέπειτα επιστημονικής παραγωγής.

Στην Κωνσταντινούπολη υπήρξε αντιπρόεδρος του Φιλολογικού Συλλόγου και του Διδασκαλικού Συνδέσμου καθώς και μέλος πολλών εκπαιδευτικών, φιλανθρωπικών και εθνικών οργανώσεων, με σκοπό την πολιτιστική πρόοδο του Ελληνισμού.

Το 1914 κλήθηκε ειδικώς από την Εφορευτική Επιτροπή του Ιστορικού Λεξικού της νέας Ελληνικής γλώσσας να εργαστεί ως συντάκτης. Εκεί εργάστηκε ως 1926 και από το 1931 ανέλαβε τη διεύθυνση του Μεσαιωνικού Αρχείου της Ακαδημίας Αθηνών, θέση την οποία διατήρησε μέχρι το θάνατό του 22 Φεβρουαρίου 1938.

Υπήρξε ένας από τους ιδρυτές της **Επιτροπής Ποντιακών Μελετών**,* έγραψε πολλά βιβλία αναφερόμενα στην ποντιακή διάλεκτο, την ιστορία και γενικώς την παιδεία του Ελληνισμού στον Πόντο. Το 1958 η Ακαδημία Αθηνών εξέδωσε την εργασία του «Γραμματική της ελληνικής διαλέκτου του Πόντου». Στο «Αρχεόν Πόντου» δημοσίευσε στον τόμ 2 (1929) την πολύ σπουδαία εργασία του για την παραδοσιακή φορεσιά των Ελλήνων του Πόντου με τίτλο «Περί αμφιέσεως», σελ. 1-48, στις οποίες περιλαμβάνονται και σχετικές φωτογραφίες. Ο Οικονομίδης έθεσε τη σφραγίδα της συστηματικής και εξονυχιστικής έρευνας των ποντιακών γραμμάτων, για μια ολόκληρη 60ετία. Στις 16 Μαΐου 1937 εορτάστηκε στην Αθήνα από την Επιτροπή η επιστημονική πενήνταετηρίς του, προεδρεύοντας του Μητροπολίτη Χρυσάνθου, και στη Θεσσαλονίκη οργανώθηκε εκδήλωση από την Εύξεινο Λέσχη προς τιμή του και την προσφορά του στην επιστήμη.

Οι Άγιοι του Πόντου Απόμακρες ελπίδες

Ο κάπως ιδιότυπος χαρακτήρας και η διαφοροποιημένη προφορά του καλοκάγαθου Πόντιου «γέροντα» μοναχού, σ' ένα μοναστήρι στην κεντρική Ελλάδα, προκαλούσε κάποιους φίλους μοναχούς με αφέλεια και απλότητα να τον πειράζουν καλόκαρδα για την ιδιαίτερη πατρίδα του, πού δεν έλεγε να την ξεχάσει. «Και τι είναι ο Πόντος;».

Την τελευταία φορά όμως στενοχωρήθηκε πολύ ο γέροντας...

Αν δεν έχεις πάει σ' αυτή την πανέμορφη, παράξενη - από τα πανάρχαια χρόνια ελληνική γη - Αν ποτέ δεν την είδες ή έστω δεν διάβασες με προσοχή και καρδιά την ιστορία της και τη γενοκτονία του πληθυσμού της, πώς να νιώσεις ως το βάθος τον πόνο στον Πόντιο την ψυχή; Ο γέροντας αισθανόταν ότι το πείραγμα του σκόλαζε μια βαθιά πληγή.

Αποσύρθηκε πονεμένος στο κελί του για λίγες ημέρες. Τι μυστικό έκρυβε χωρίς καμιά επικοινωνία;

Ένα πρωί κρέμασε την αφοπλιστική απάντηση σ' ένα κεντρικό μέρος της ιερής Μονής.

Είχε φιλοτεχνήσει ένα ιστορικό χάρτη του Πόντου και είχε σημαδέψει πόλεις και ασκηταριά, πού έζησαν ή πέρασαν ή γεννήθηκαν εκεί ή ασκήθηκαν σε κείνους τους αγιασμένους τόπους πολλοί όσοι και μάρτυρες. Αντίστοιχα είχε κολλήσει τις εικόνες τους. Που φύλαγε τόσες στο λιτό κελί του; Μήπως και ζωντάνεψαν από της ψυχής τα βάθη; Και πού να τους έβαζε όλους!

Εκπληκτοι καλόγεροι και προσκυνητές διάβαζαν την επιγραφή: «Αυτός είναι ο Πόντος των Αγίων!» Έτσι είναι αλήθεια. Όταν ανοίξεις ένα Συναξάρι και διαβάσεις προσεκτικά, μένεις άφωνος από το πλήθος των Αγίων του Πόντου. Μεγάλοι Πατέρες της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας, όπως ο Μέγας Βασίλειος πού ασκήθηκε σε σπήλαιο του Πόντου, σε κατάφυτη περιοχή κοντά στον Ίρι ποταμό, όπου κάλεσε και τον φίλο του Γρηγόριο Θεολόγο το Ναζιανζηνό, ο Άγιος Γρηγόριος ο Επίσκοπος Νύσσης, ο Όσιος Ναυκράτιος.

Ο Όσιος Θεοδόσιος Μητροπολίτης Τραπεζούντος. Ο Άγιος Ιωάννης ο Τραπεζούντιος. Ο Μεγαλομάρτυρας Θεόδωρος ο Στρατηλάτης, κάτοικος της Ηράκλειας του Πόντου. Ο Μεγαλομάρτυρας Θεόδωρος ο Τηρών από την Αμάσεια. Ο Όσιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος γεννήθηκε στην Παφλαγονία. Ο μάρτυρας Κορδάτος στην Νικομήδεια, όπως και οι νεαροί αυτάδελφοι μάρτυρες Ευλάμπιος και Ευλαμπία.

Η Αγία Ελένη, μητέρα του Μ. Κωνσταντίνου στη Βιθυνία. Ο Άγιος Σέργιος ο Μάγιστρος από την Παφλαγονία. Ο Άγιος Ανδριάνας και η Αγία Ναταλία από τη Νικομήδεια. Οι 40 μάρτυρες από τη Σεβάστεια. Η μεγαλομάρτυς Κυριακή από τη Βιθυνία. Ο ιερομάρτυρας Φωκάς ο θαυματουργός και ο μάρτυρας Φωκάς ο Κηπουρός, από τη Σινώπη. Οι 20.000 μάρτυρες από τη Νικομήδεια.

Ο ιερομάρτυρας Βασίλειος ήταν Επίσκοπος Αμασείας. Ο Όσιος Πανσικάκος Επίσκοπος Συναδών είχε γεννηθεί στην Αμάσεια. Ο Όσιος Νικήτας ο Πατρίκιος προέρχεται από την Παφλαγονία. Ο Όσιος Στυλιανός ήταν Παφλαγόνος. Ο Όσιος Νίκων, ο «Μετανοείτε», καταγόταν από την Τραπεζούντα. Ο Όσιος Φιλέταιρος ήταν γιος του Έπαρχου της Νικομήδειας. Αναρίθμητο νέφος μαρτύρων! Σκαλισμένα ασκηταριά σε πανύψηλους βράχους, σπήλαια δυσπρόσιτα πνευματικών αγώνων και προσευχών. Τι να πεις για τον πολιούχο της Τραπεζούντας τον Άγιο Ευγένιο, τον πρώτο Επίσκοπο της - μετά τον ιδρυτή της Εκκλησίας της Απόστολο Ανδρέα - πού αποκεφαλίστηκε επί Διοκλητιανού; Οι Μεγάλοι Κομνηνοί τον θεωρούσαν προστάτη τους και απεικονίζεται σε πολλά νομίσματα και εμβλήματα της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας.

Ατέλειωτη η αλυσίδα των παλαιών Αγίων του Πόντου, που οι κρίκοι της συνεχίζονται με τους νεομάρτυρες.

Στό 18ο αιώνα σημειώνεται το μαρτύριο της δεκαπεντάχρονης, Αγίας Ελένης από τη Σινώπη.

Δεν λησμονούν οι Πόντιοι τον προύχοντα της Τραπεζούντας Νεομάρτυρα Παρασκευά, ούτε τον έμπορο από την ίδια πόλη Νεομάρτυρα Ιωάννη της Σουτσιάβας.

Στις αρχές του περασμένου αιώνα προβάλλει η μορφή του Αγίου Γεωργίου Καρσιλίδη από τον Πόντο, του οσίου και ομολογητού, στη Δράμα (1901-1959).

Το πλήθος των Αγίων του Πόντου, οι υπέροχες εκκλησίες, τα σκαρφαλωμένα σ' απόκρημνους βράχους ασκηταριά και τα λαμπρά μοναστήρια, όπως του Αγίου Γεωργίου του Περιστερεώτα, του Αγίου Ιωάννου Βαζελώνα και το περίφημο της Παναγίας του Σουμελά, - έστω κι ερείπια - πλημμυρίζουν με υπερκόσμιο δέος την ψυχή και χαρίζουν απόμακρες ελπίδες πώς δε θα εγκαταλείψει ο θεός τους πρόσφυγες του Πόντου, ούτε θα παραβλέψει τις πρεσβείες των πονεμένων Αγίων Του!

Από το περιοδικό «Προς την ΝΙΚΗΝ» Μάιος 2009 τεύχος 711
<http://www.diakonima.gr>

Κολχίδα

3^ο μέρος

επιμέλεια Νίκος Τουμπουλίδης

Κοινωνία

Στην αρχαία κοινωνία Colchic υπήρχε ένα κράτος-κράτος που οργανώθηκε υπό την κυριαρχία της τοπικής ευγενούς τάξης με τη μορφή μιας ομοσπονδίας φυλών. Φυλές αποτελούμενες από μεγάλες οικογένειες, φορείς σκήπτρων κυβερνούσαν ο Σκεπούκης (αρχηγός). Αυτοί οι ντόπιοι σεφ, μερικές φορές αποκαλούμενοι Σκεπούκοι, ενίοτε ενώθηκαν κάτω από την εξουσία ενός «χάρτη» (βασιλιά), που ήταν μια φυλετική ενότητα και μερικές φορές βασιλευσαν στις φυλές τους χωρίς να δεσμεύονται σε βασιλιά. Ο ηγεμόνας (Μαρ) ταυτίστηκε με μια ανώτερη εξουσία λόγω της ένωσης των φυλών του, και θεωρήθηκε ως ο «Υιός του Ήλιου», οι υψηλότερες τάξεις της γραμμής του Κοκκίν. Οι φυλετικοί αρχηγοί ζούσαν επίσης στα ψηλά μέρη στους λόφους, στους πύργους, για να είναι πιο κοντά στον ήλιο και επειδή και οι δύο ήταν προστατευμένοι στη γη υπό την κυριαρχία τους.

Δεδομένου ότι οι άνθρωποι σχηματίστηκαν από πολλές φυλές και κάθε φυλή κυβερνούσε ο ίδιος ο αρχηγός της, η φυλετική αυτονομία ήταν μερικές φορές ανεξάρτητη και η απόφαση μιας φυλής δεν μπορούσε να συνδέσει μια άλλη φυλή. Αυτό είναι ένα παράδειγμα της ζωής των φυλών Tzan, ανεξάρτητα από το βασίλειο, όπως το [Driller](#), [Makhonor](#), και άλλες άγνωστες κοινότητες Kolkhi που ζουν στην ξηρά.

Κολχίδα φάλαινα. Τα όπλα του πολέμου είναι τα πιο συνηθισμένα όπλα των Λάζων της Αρχαίας Εποχής που αγαπούν τις συσκευές πολέμου και περιφέρονται από την κορυφή.

Οι Τζανλάρ (Kolkhisliler) σχετίζονται με τους Ιβηρικούς ([Γεωργιανούς](#)) στα ανατολικά και τους [Κουμπάνους](#) (Βόρειο Καυκάσο) [Abkhaz](#), [Circassian](#) και [Τσετσενικές](#) κοινότητες στο βορρά.

Η εξωτερική εμφάνιση απεικονίζεται ως οι Τζανς της Αρχαίας Εποχής (Lazlar), ανοιχτό-πράσινο (λευκό-δέρμα), τατουάζ με διάφορα μοτίβα στο σώμα τους. Επιπλέον, τα Τζανς φορούν [πανικά λινά](#), στην περίπτωση του πολέμου, φορούν δέντρα ή δερμάτινες κεφαλές, ξύλο ή ασπίδες ασυρμάτου, άζονες μονού ή διπλού άκρου, σπαθιά, μικρά ή μεγάλα σύμφωνα με την περιγραφή του [Xenophon](#), Φέρουν δόρατα. Στην Anabasis, αυτές οι φυλές μιλάνε για έναν εχθρό που έχουν σκοτώσει, έναν χορό μάχης με διαφορετικά τελετουργικά και μια διαθήκη, όταν δίνουν ένα άρθρο σε αυτούς και λαμβάνουν ένα αντικείμενο στην παρουσία τους, παρουσία των θεών.

Ο Κολχης είχε μια σημαντική θέση στην οικογενειακή δομή. Αυτή η θέση της γυναίκας της Μαύρης Θάλασσας αντικατοπτρίζεται στο Golden Post Legend, και αναφέρεται ότι η ισχυρή γυναίκα της Μαύρης Θάλασσας ως θρυλικός άνθρωπος εργάζεται με όλη τη δύναμη να ζει την οικογένεια.

Κολχισικές σίκες που ανήκαν στον 5ο αιώνα π.Χ. Η κοχτοική γυναίκα στην πρόσοψη, το πίσω μέρος του Ήλιου και ο Ήλιος είναι τα πιο ιερά σύμβολα των απογόνων του ταύρου.

[\[19\]](#) Οι αγωνιστές του Αμαζονίου που βασιζονται στους μαχητές της Μαύρης Θάλασσας και ακόμη και

αυτοί οι πολεμιστές στο εσωτερικό βασίλειο του Βασιλείου του Λάζα πρέπει να τηρούνται από τον βασιλιά Aietes [\[31\]](#), ενώ τα αρχαιολογικά ευρήματα στο Κολχί περιλαμβάνουν πολλά μοτίβα και γλυπτά της «μεγάλης μητέρας» σε πολλά μοτίβα της εργασίας είναι οι αναπαραστάσεις της θρησκείας των γυναικών και της λατρείας της Θεάς Μητέρας. Και στην ελληνική μυθολογία η Laz Princess [Medea](#) αντιμετωπίζεται μερικές φορές ως θεά [\[32\]](#), μερικές φορές όπως τα Twins Amazon, στο ρόλο της φεγγαριού Μοση και ως σκοτεινού μάγου και ο χαρακτήρας είναι υπερβολικά σκοτειμένος ακόμα και στη Μήδεια, Εμφανίζονται ως "Anneler" και οι Αμαζόνες που ζουν στη Σαμψούντα, το Ordu, το Giresun στη Μαύρη Θάλασσα επιτίθενται σε πολλές περιοχές του αρχαίου κόσμου με επίθεση (ανατολία) και το τελευταίο έρχεται από έναν άνθρωπο ([Ηρακλής](#), [Θησέας](#)) (Oddsseus) τελειώνει και τελειώνει επειδή η Κολχισι [Kirke](#), η οποία είναι η κατάσταση της Μήδειας, μετατρέπεται σε σκοτεινό χαρακτήρα και ακόμη και ο Κολχιανός μάγος μετατρέπει τους ανθρώπους σε χοίρους και η θεά της σελήνης Πριν από τον Ήλιο πήρε τον Ήλιο, τον πατέρα των Λαζιτών, (μοναχικός), η κίνηση του Ήλιου (πατριαρχική μετάβαση) και η αρχαιότητα των Ελλήνων συγγραφέων ως ιστορική πραγματικότητα, ο τρόπος ζωής των φυλών της Ανατολικής Μαύρης Θάλασσας ισοδυναμεί με την απομάκρυνσή τους από τον ελληνικό πολιτισμό. θεωρείται ως μια αντανάκλαση της μυθολογίας και της ιστορίας των επικριτών των φυλών της Μαύρης Θάλασσας, οι οποίες περιλάμβαναν κάποια [μητριαρχικά](#) έθιμα και την απροθυμία να μαστίζον αυτά τα έθιμα.

Γλώσσα

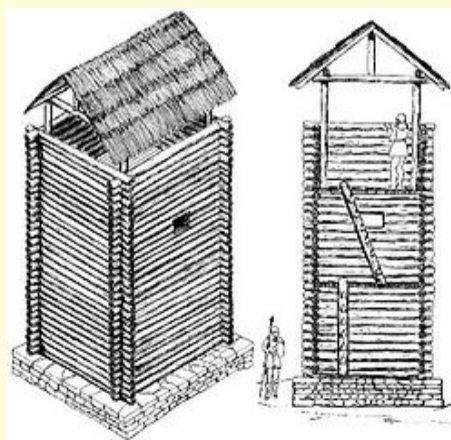
Η αρχαία κοχλιανή κοινότητα μιλούσε για τον [Τζαν Ντίλι της οικογένειας](#) των [Καυκάσιων Γλωσσών](#), ο οποίος είναι ο πατέρας της σημερινής [Λάζκα](#) και του [Μενρέτσου](#) του Νοτίου Καυκάσου. [\[33\]](#) Ωστόσο, τα αρχαιολογικά ευρήματα που αποκαλύφθηκαν δεν αποκάλυψαν άλλες γραπτές πηγές πέρα από χρήματα και άλλα μνημεία.

Αρχαιολογία

Αν και υπάρχουν λεπτομερείς αρχαιολογικές έρευνες για τα ερείπια του Κολχίς στη Γεωργία σήμερα, δεν γίνεται σοβαρή αρχαιολογική έρευνα στο δυτικό τμήμα της Τουρκίας. Αυτό αφήνει πολλά ερωτήματα σχετικά με το αρχαίο Κολχί. Στο Ordu, τα ίχνη του πολιτισμού Colchic ανήκαν στη δεκαετία του 2000 π.Χ., αλλά η κουλτούρα χρονολογείται από το 16-15 π.Χ. ως ημερομηνία έναρξης. Είναι αποδεκτό εδώ και αιώνες. [\[2\]](#) [Τα](#) κύρια αρχαιολογικά ευρήματα που σχετίζονται με τον Κολχίδη είναι ο ναός, η πέτρινη παλέτα και τα δέντρα που παράγονται από δέντρα, η αγγειοπλαστική, τα γεωργικά εργαλεία και οι διάφορες συσκευές πολέμου, ειδικά με βάση την αρχιτεκτονική των δέντρων.

Τα αρχαιολογικά ευρήματα του Κολχί αναφέρονται σε δύο ομάδες με τον τίτλο Αρχιτεκτονικές και Οικονομικές δραστηριότητες:

Αρχιτεκτονική

Κολχίδα ξύλινη πόλη αρχιτεκτονική

Οι μεγάλες δασικές εκτάσεις της περιοχής της Ανατολικής Μαύρης Θάλασσας παρείχαν μια μαγική πηγή για όλες τις αρχιτεκτονικές δομές της περιοχής. Στην αρχαιότητα, οι αρχιτεκτονικές δομές του Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Gümüşhane, Rize, Artvin και

όλων των άλλων στη Δυτική Γεωργία αυξάνονταν με βάση την αρχιτεκτονική των δέντρων. Αυτή η ξύλινη αρχιτεκτονική μοναδική στην Ανατολική Μαύρη Θάλασσα ονομάστηκε "Çargvali". [\[35\]](#) Σε αυτή την αρχική αρχιτεκτονική του αρχαίου Κολχίου, τα σπίτια χτίστηκαν στο στολ του "Ξύλου Πύργου". Σύμφωνα με την περιγραφή του Ρωμαίου αρχιτέκτονα και μηχανικού [Vitruvius](#), η κατασκευή των σπιτιών Colchis έχει ως εξής:

"... Η φυλή Kolkhi στη Μαύρη Θάλασσα (Giresun, Trabzon, Rize) έχει άφθονους πόρους ξυλείας και οι τεχνικές κατασκευής τους εξαρτώνται επίσης από αυτούς τους πόρους, βάζουν σε ένα δέντρο παράλληλο με τα δύο δέντρα, αφήνοντας μεταξύ τους μια απόσταση μεγέθους δέντρου, τα δύο άκρα του δέντρου συνδέονται μεταξύ τους με δύο αμοιβαία αντίθετα δέντρα, ενώ το εσωτερικό του σπιτιού είναι το εσωτερικό του σπιτιού, τα τοιχώματα των τεσσάρων τοίχων ανυψώνονται προς τα πάνω από το ίδιο ύψος των δέντρων, έτσι ώστε κάθε δέντρο να στηρίζεται κάθετα κάθετα κάθετα. ανάλογα με τις υπόλοιπες αμοιβαίες κοιλότητες καλύπτονται με λάσπη και μικρά κομμάτια.

Η αρχιτεκτονική tzan εξελίχθηκε σε χιλιάδες χρόνια και τα καθημερινά έργα είναι serander / nalialar.

Η ίδια μέθοδος χρησιμοποιείται για την κατασκευή της οροφής. Μειώνοντας προοδευτικά τα μήκη των δέντρων, η απόσταση μεταξύ των γωνιών γίνεται στενότερη και έτσι επιτυγχάνεται μια μορφή οροφής τύπου πυραμίδας. Καλύπτουν την οροφή με τα κομμάτια των κλαδιών και βυθίζονται πάνω τους με πηλό. Έτσι, αυτές οι τετράπλευρες στέγες έχουν σχήμα περίπου σαν θόλος."

Ομοίως, κατασκευάστηκαν αποθήκες - οι πρωτοπόροι της σημερινής πολυτέλειας - που κρύβονται σε διάφορα αγαθά. Αυτή η τεχνική δόμησης, η οποία έφτασε μέχρι την ανατολή του ηλίου, άρχισε να αναπτύσσεται το 2000 π.Χ., και οι ναοί και οι τείχη χτίστηκαν με παρόμοιο τρόπο. Στο Βάνι αποκαλύφθηκε ένας ναός 2500 χρόνων που χτίστηκε με αυτή την τεχνική κατασκευής.

Ο [Ιπποκράτης](#), ο οποίος μεταφέρει παρατηρήσεις για την περιοχή, φιλοξενεί επίσης τα αρχαία σπίτια του Κολχί. "Είναι χτισμένο πάνω σε νερό, από δέντρα και καλάμια". Το γεγονός ότι ο [Ξενοφών](#), που ταξιδεύει στην περιοχή, αναφέρεται επίσης στις τοπικές φυλές της περιοχής ως "Mossynoik: αυτοί που ζουν σε ξύλινα υπόστεγα", Geographer [Strabon](#) λέει ότι ονομάζονται "Mossynoik" επειδή ζουν σε ξύλινα πύργους και ο [Vitruvius](#) είναι επίσης η περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Η μεταφορά της αρχιτεκτονικής ξύλινων πύργων στους Kolkhs που ζουν στα δυτικά δείχνει το βαθμό υιοθέτησης αυτού του τύπου κτιρίου μεταξύ των τσουνάμι.

Οικονομία

Ο Κολχης, που αποτέλεσε το αντικείμενο της Golden Post Efsan, ενός από τους πιο διάσημους θρύλους της Αρχαίας Εποχής με τον πλούτο του, έλαβε την οικονομία που βασίζεται στη [μεταλλουργία](#). Ο ιστορικός της Αρχαίας Ιστορίας [Πλίνιος](#) γράφει ότι ο βασιλιάς της Κολχίδας έχει τεράστιες ποσότητες χρυσού και αργύρου. Μόνο 1700 χρυσά έργα του 5ου αιώνα π.Χ., τα οποία δημοσιεύθηκαν στο Vanı, αποτελούν ένδειξη αυτής της ισχυρής οικονομίας.

[συνεχίζεται στο επόμενο φύλλο](#)

ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Τα μανίκια κάτω είχαν ανοίγματα 10 εκ. το καθένα. Μπροστά η ζιπούνα έκλεινε με κουμπιά. Με κουμπιά έκλειναν και τα μανίκια, όχι όμως σε όλες τις ζιπούνες. Στον δυτικό Πόντο συναντούμε ζιπούνες χωρίς κουμπιά, με βαθύ άνοιγμα στο στήθος και ανοίγματα στα πλαϊνά.

Το φόρεμα περιμετρικά ήταν κεντημένο με σοτάζ και κορδόνι σε χρυσή ή υφαντή κλωστή. Το εσωτερικό ήταν επενδυμένο με ύφασμα από βαμβακερό κάμποτο, σε άσπρο κυρίως χρώμα.

Γυναικείο σαλβάρι

(φωτογραφία: Επιτροπή Ποντιακών Μελετών)

Σαλβάρ

Φαρδιά βράκα που αποτελείται από τέσσερα κομμάτια, το δεξί και το αριστερό σκέλος και το καβάλο εμπρός και πίσω. Το ύφασμα του κάθε σκέλους είχε φάρδος 80 εκ. και του καβάλου 70 εκ. Τα τέσσερα αυτά κομμάτια τα ένωναν, και σαν αποτέλεσμα έβγαζαν μια πολύ φαρδιά βράκα που είχε ύψος 1,30 μ. Στη μέση περνούσαν κορδόνι και έτσι το ρούχο σχημάτιζε πολλές πτυχές. Το σαλβάρι το έδεναν στα γόνατα και το υπόλοιπο του υφάσματος έπεφτε στη μέση της γάμπας. Το φάρδος του ήταν τέτοιο που εξυπηρετούσε ως φουρό παλιάς εποχής για να στέκεται όμορφα η ζιπούνα. Τα υφάσματα που χρησιμοποιούσαν ήταν το «ατλάζι» (είδος μεταξιού) και το «ρεγιόν» (τεχνητή μέταξα). Στη λαϊκή φορεσιά τα σαλβάρια τα κατασκεύαζαν από βαμβακερά υφάσματα από λινάρι ή κάνναβη (φυτικές ίνες). Το εσωτερικό ήταν επενδυμένο με κάμποτο ή χασέ.

Καμίς

Υποκάμισο που συνόδευε την επίσημη ενδυμασία. Για το καμίς χρησιμοποιούσαν μεταξωτό κουκούλι, χασέ και δαντέλα. Το μεταξωτό το έβαζαν σε εμφανή σημεία (μανίκια και στήθος) και το χασέ σε κρυφά σημεία (πλάτη και πάνω μέρος χεριών). Τη δαντέλα την χρησιμοποιούσαν στα τελειώματα του ρούχου (μανίκια και γιακά).

Λεπτομέρειες από το σπαρέλ (ή σπαλέρ)

1ο μέρος

Επιμέλεια - Έρευνα: Νίκος Τουμπουλίδης

Σπαρέλ ή σπαλέρ

Πήρε το ονομά του από το ρήμα ασφαρίζω-ασπαλίζω, δηλαδή κλείνω-δένω γύρω από το σώμα, ή από τη λέξη σπάλα, τα πλαϊνά του θώρακα. Το σπαλέρ ή σπαρέλ ήταν κομμάτι υφάσματος 45 ή 50 εκ. φάρδος και 50 ή 60 εκ. ύψος. Επάνω το ύφασμα σχημάτιζε ημικύκλιο για να εφάπτεται με το λαιμό. Περιμετρικά του λαιμού κεντούσαν κορδόνι σε διάφορα σχέδια, με φάρδος 5 εκ. Το σπαρέλ έδενε στο λαιμό και τη σπάλα με κορδέλες, τα «δέματα» όπως τα ονόμαζαν. Τα υφάσματα που χρησιμοποιούσαν ήταν διάφορα, ριγωτά ή μονόχρωμα, μεταξωτά ή βελούδα, και ήταν ντυμπλαρισμένα με χασέ. Τα φορούσαν οι γυναίκες, συνήθως στον ορεινό όγκο του Πόντου, μέσα από τη ζιπούνα.

Μεσοφούστανο

Μονοκόμματο ύφασμα 4-5 μ. περίπου, το οποίο έκλεινε με μια ραφή πίσω. Επάνω έμπαινε λάστιχο ή κορδόνι με αποτέλεσμα να σχημάτιζε πτυχές. Είχε ύψος 85 εκ. Το φορούσαν οι γυναίκες για φούστα. Το συναντούμε κυρίως στην περιοχή της Τόνιας και του Καρς, στην περιοχή της Ματσούκας, όπως και στην περιοχή του δυτικού Πόντου. Τα υφάσματα που χρησιμοποιούσαν ήταν βαμβακοφανέλα μονόχρωμη, βαμβακομέταξο ριγωτό ύφασμα και κασμιροφανέλα. Το μεσοφούστανο συνήθως ήταν αφοδράριστο.

Καμισόλα

Υποκάμισο φαρδύ στον κορμό και τα μανίκια, με ή χωρίς ραφή στους ώμους. Το ύψος της ήταν 75 εκ. και το φάρδος της περιμετρικά 1,20 μ. Μπροστά είχε άνοιγμα μέχρι το στήθος. Δεξιά και αριστερά του λαιμού σχημάτιζονταν δύο γιακάδες σε οβάλ σχέδιο. Τα μανίκια διπλωμένα είχαν φάρδος η κάθε πλευρά 25 εκ. από το ύψος του ώμου μέχρι τον καρπό. Η καμισόλα σχημάτιζε σφηκοφωλιά (λάστιχο ραμμένο) στη μέση και τους καρπούς των χεριών. Την κατασκεύαζαν από τσερβόλ (ή τσελβόλ) ύφασμα, λινάτσα ή βαμβακοφανέλα, σε μονόχρωμες συνήθως αποχρώσεις. Εσωτερικά ήταν αφοδράριστη. Η καμισόλα ως ένδυμα συνόδευε το μεσοφούστανο στις περιοχές Καρς-Τόνια και στον δυτικό Πόντο.

ΓΕΝΙΚΑ

Η γυναικεία ποντιακή φορεσιά Ζουπούνα ή Ζιπούνα

Μακρύ μανικωτό φόρεμα χωρίς ραφή στους ώμους. Η βάση του ήταν ένα κομμάτι μήκους 3 μ. και φάρδους 50 εκ. (τα υφάσματα εκείνη την εποχή ήταν μονόφαρδα, 50-80 εκ.). Το διπλώναν στη μέση και έδιναν μια ψαλιδιά 6 εκ. οριζόντια και 8 εκ. κάθετα για λαιμόκοψη. Από τους ώμους κάθετα προς το στήθος έδιναν άνοιγμα 25 εκ. Στα τέσσερα πλαϊνά ένωναν κομμάτια υφάσματος 1 μ. ύψος, 3 εκ. επάνω και 20 εκ. κάτω.

Λεπτομέρειες από αυθεντική ζιπούνα (φωτογραφία: Επιτροπή Ποντιακών Μελετών)

Τα κομμάτια ξεκινούσαν από τη μέση και κατέληγαν στους αστραγάλους με αποτέλεσμα το φόρεμα να σχημάτιζε γραμμή «Α». Επιπλέον ένωναν άλλα δύο κομμάτια μπροστά που ξεκινούσαν από το άνοιγμα του στήθους και κατέληγαν και αυτά στους αστραγάλους. Είχαν μήκος 1,20 μ., ενώ το φάρδος επάνω ήταν 3 εκ. και κάτω 20 εκ. Τα μανίκια ξεκινούσαν από τον ώμο και κατέληγαν στον καρπό. Διπλωμένα είχαν φάρδος 20 εκ. επάνω και 14 εκ. στον καρπό. Κάτω από τη μασχάλη ένωναν τρίγωνα υφάσματος που ένωναν τα μανίκια με το κυρίως φόρεμα. Αυτά έδιναν αέρα στην κίνηση των χεριών.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΒέροιας εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στην οικογένεια του Θωμά Χατζησάββα μέλος και πρώην χορευτή της λέσχης που έφυγε τόσο πρόωρα και απρόσμενα από τη ζωή.

Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή του και να δίνει κουράγιο στην οικογένεια του.

Στη Λάρισα το 14ο φεστιβάλ ποντιακών χορών της ΠΟΕ

Στην πόλη της Λάρισας, θα πραγματοποιηθεί το 14^ο πανελλαδικό φεστιβάλ ποντιακών χορών της ΠΟΕ, με τη συμμετοχή χιλιάδων χορευτών από όλη την Ελλάδα.

Και ενώ όλα έδειχναν ότι όλα έχουν μπει στην τελική ευθεία δυσκολίες σχετικά με προγραμματισμένους αγώνες στο γήπεδο το οποίο έχει επιλεχθεί, αναγκάζουν την ΠΟΕ να αναβάλλει την ημερομηνία η οποία είχε επιλεγεί (20η Οκτωβρίου) και να προγραμματίσει εκ νέου το φεστιβάλ.

Ήδη και στις πέντε περιφέρειες της Ελλάδας των Συνδέσμων Ποντιακών Σωματείων, ορίστηκαν οι χοροδιδάσκαλοι και ανακοινώθηκαν οι ημερομηνίες που θα κάνουν πρόβες τα μέλη των χορευτικών τμημάτων, προκειμένου να παρουσιάσουν όσο καλύτερα γίνεται τους ποντιακούς χορούς, στο κλειστό αθλητικό στάδιο της Νεάπολης Λάρισας.

Να σημειώσουμε ότι από την έναρξη των πανελλαδικών φεστιβάλ ποντιακών νεολαίας της ΠΟΕ, η συγκεκριμένη διοργάνωση, πραγματοποιείται για τρίτη φορά στην πρωτεύουσα του θεσσαλικού κάμπου.

Το 15^ο πανελλαδικό φεστιβάλ ποντιακών χορών της ΠΟΕ αποφασίστηκε ήδη από το διοικητικό συμβούλιο της Ομοσπονδίας να πραγματοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη, και να είναι ενταγμένο στις εκδηλώσεις μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων, από την αποβίβαση του Κεμάλ Πασά, στον Πόντο και την έναρξη της δεύτερης και σκληρότερης φάσης της γενοκτονίας, με τον αιμοσταγή Τοπάλ Οσμάν

Ο Τιμιος Σταυρός ο οποίος φυλάσσεται στην Παναγία Σουμελά στο Βέρμιο

Η Παγκόσμια Ύψωση του Τιμίου Σταυρού αποτελεί έναν σπουδαίο εορτολογικό σταθμό του εκκλησιαστικού έτους. Στις 14 Σεπτεμβρίου όλη η Ορθοδοξία γιόρτασε και τιμήσε τον Σταυρό του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως το «καύχημά» και η «δόξα» της. Πηγές της εκκλησιαστικής μας ιστορίας αναφέρουν ότι η εορτή της Παγκόσμιας Ύψωσης είχε καθιερωθεί από τα αρχαία χρόνια, ίσως μάλιστα να είχε καθιερωθεί και από αυτόν τον Μέγα Κωνσταντίνο, κατά προτροπή προφανώς της μητέρας του αγίας Ελένης, αμέσως μετά την εύρεση του Τιμίου Ξύλου στα Ιεροσόλυμα, γύρω στο 330 μ.Χ.

Με την ευκαιρία αυτού του γεγονότος ας αναφέρουμε λίγα λόγια για τον Τιμιο Σταυρό ο οποίος φυλάσσεται στην Παναγία Σουμελά στο Βέρμιο. Ο Σταυρός ήταν κτήμα του Αυτοκρατορικού Θησαυροφυλακίου του Αυτοκράτορα της Τραπεζούντας Εμμανουήλ του Γ' του Μεγαλοκομνηνού. Το 1390 μ.Χ. τον προσέφερε ως δώρο και ευλογία στην Ιερά Μονή της Παναγίας του όρους Μελά του Πόντου. Από το 1390 έως το 1923 δια αυτού ευλογούν οι πατέρες τα πάντα. Με τον ξεριζωμό-διωγμό των Ελλήνων του Πόντου ετάφη μαζί με τα άλλα δύο κειμήλια τη

θαυματουργή εικόνα της Σουλιώτισσας και το Ευαγγέλιο του οσίου Χριστοφόρου κοντά στο παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας.

Η αθάνατη Ποντιακή ψυχή ξαναφέρει τα κειμήλια στο φως το 1931 και τα τοποθετεί στο Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών. Ο Φίλωνας Κτενίδης πρωτοστατεί και φέρνει το 1952 την θαυματουργή εικόνα στο Βέρμιο και αργότερα το 1993 έρχονται και τα άλλα δύο κειμήλια, ο Σταυρός με το Τιμιο Ξύλο και το Ευαγγέλιο του Οσίου Χριστοφόρου για να βρίσκονται όλα μαζί στο προσκνητάρι του ναού της Παναγίας Σουμελά. Η καρδιά του Πόντου πλέον ξαναχτυπά και πάλι στη νέα Σουμελά στο Βέρμιο.

Το ύψος του Σταυρού είναι 22,5 εκ. και πλάτος του 8 εκ. Οι κεραιές του Σταυρού πλην της λαβής, περιέχουν Τιμιο Ξύλο. Όλος ο Σταυρός είναι επενδυμένος με συρματερές διακοσμήσεις και σμάλτο, καθώς επίσης και με πολύτιμους λίθους χρώματος πράσινο και κόκκινο. Στις τρεις κεραιές του Σταυρού εκτός της λαβής, υπάρχουν τρεις στεμματόσημες διακοσμήσεις οι οποίες είναι κοραλλιοκόσμητες. Επίσης και οι τέσσερις ακτίνες του Σταυρού είναι κοραλλιοκόσμητες.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καλούμε τα μέλη και τους φίλους της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας που διαθέτουν παλιά αντικείμενα - ενθύμια, κλπ που προέρχονται από τις αλησμόνητες ιδιαίτερες πατρίδες μας στον Πόντο και επιθυμούν να τα διαθέσουν στη Λέσχη προκειμένου να τα εκθέσουμε και να τα αναδείξουμε στη λαογραφική μας έκθεση

Τηλ. Επικοινωνίας:
6983503676 κ. Νίκος

«ΦΟΒΟΥ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΚΑΙ ΔΩΡΑ ΦΕΡΟΝΤΕΣ»

Στην εξ ανατολών γείτονα μας "φίλη και σύμμαχο Τουρκία" υπάρχουν δύο εθνικές εορτές, η πρώτη είναι στις 30 Αυγούστου και η δεύτερη στις 29 Οκτωβρίου. Επίσης άλλοι δύο εορτασμοί επετείων που είναι αργίες (23 Απριλίου και 19 Μαΐου) και ένας εορτασμός επετείου που δεν είναι αργία (10 Νοεμβρίου). Όλες αυτές οι εορτές έχουν άμεση σχέση με τη ζωή του Κεμάλ Μουσταφά του επονομαζόμενου Ατατούρκ, του ιδρυτή της τουρκικής δημοκρατίας, όπως λένε οι ίδιοι.

Ας δούμε πολύ γρήγορα αυτές τις δύο επετείες των γειτόνων μας που τις λένε χωρίς ντροπή και εθνικές εορτές. Τι γιορτάζουν και από ποιους δανείστηκαν τα χρώματα που τώρα ζουν, ενώ εκατοντάδες χρόνια ανήκαν σε άλλους.

Η Εορτή της Νίκης

Η εορτή της νίκης κατά των Ελλήνων. Πρόκειται για τη νίκη του τουρκικού στρατού επί του ελληνικού, στις 30 Αυγούστου του 1922. Στις 26 Αυγούστου ο Μουσταφά Κεμάλ είχε ηγηθεί των τουρκικών στρατευμάτων στην κοιλάδα του Αφιόν Καραχισάρ με το περίωνμο παράγγελμα «Στόχος μας είναι η Μεσόγειος! Εφοδος». Στις 30 Αυγούστου ο ελληνικός στρατός ηττήθηκε στο Ντουμλουπιναρ και η υποχώρησή του συνεχίστηκε ως τις 9 Σεπτεμβρίου, ημέρα της άλωσης και πυρπολισμού της Σμύρνης από τους Τούρκους.

Στις μέρες μας κάθε 30η Αυγούστου χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη τουρκική πατριωτική θέρμη. Οι εφημερίδες στην Τουρκία δημοσιεύουν στην πρώτη σελίδα τους μεγάλα πορτρέτα του Ατατούρκ και μερικές φορές μοιράζουν σημαίες. Όλοι καλούνται να σηματοδοτήσουν τα πάντα και η Τουρκία σκεπάζεται από κόκκινο και άσπρο.

Ο εορτασμός της απόθησης του εχθρού, δηλαδή των Ελλήνων, στη θάλασσα στη Σμύρνη, στις 9 Σεπτεμβρίου, έχει χαρακτήρα πάντα ανθελληνικό. Κομπάρσοι αναπαριστούν τη σκηνή της άλωσης της πόλης, κατεβάζοντας την ελληνική σημαία και αντικαθιστώντας την με τα τουρκικά χρώματα.

Η Εορτή της Δημοκρατίας.

Στις 29 Οκτωβρίου όμως είναι η πιο μεγάλη εθνική γιορτή, η εορτή της Δημοκρατίας. Μετά την απόθεση του ελληνικού στρατού η Συνθήκη των Σεβρών ακυρώθηκε από τη Συνθήκη της Λωζάννης, στις 24 Ιουλίου του 1923. Στις 2 Οκτωβρίου οι Σύμμαχοι εκκένωναν την Κωνσταντινούπολη. Διάφορα ξένα κράτη, μεταξύ των οποίων η Γαλλία και η Γερμανία, είχαν αναγνωρίσει de facto το καθεστώς της Αγκυρας. Το βράδυ της 29ης Οκτωβρίου του 1923 ο Μουσταφά Κεμάλ αποφάσισε να ανακηρύξει επισήμως τη Δημοκρατία της Τουρκίας.

Η επέτειος του θανάτου του Ατατούρκ δεν είναι αργία. Είναι όμως μια ημέρα μοναδική για το τουρκικό ημερολόγιο. Ο «Νικητής» («Γαζί») πέθανε στις 10 Νοεμβρίου του 1938, στις εννέα και πέντε το πρωί. Την ημέρα αυτή, τη συγκεκριμένη ώρα, όλες οι σειρήνες ηχούν. Τα πάντα σταματούν για πέντε λεπτά.

Όλες οι επίσημες εορτές στην Τουρκία γιορτάζονται με τον ίδιο τρόπο εκτός από κάποιες τοπικές αποχωρήσεις, ενώ το τελετουργικό είναι το ίδιο σε όλη τη χώρα. Κάθε πόλη ή χωριό, έχει σαν τόπο εορτασμού του, την κεντρική πλατεία, η οποία δεν νοείται χωρίς ένα ή δύο αγάλματα του Ατατούρκ και πάντα εχθροί τους είναι οι Έλληνες.

Η εθνικιστική έξαρση που κατά καιρούς βλέπουμε εναντίον της Ελλάδας από την πλευρά της Τουρκίας κάθε φορά που θυμούνται τις βραχονησίδες, την Κύπρο, το Αιγαίο και πολλά ακόμη έχουν τη ρίζα τους πολύ βαθιά και τίποτε δεν είναι τυχαίο αφού σχεδόν σε όλα τα θέματα το Ελληνικό κράτος και το Τουρκικό καθεστώς έχουν εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις, που φυσικά εξοπηρετούν τα αντίστοιχα οικονομικά και στρατηγικά συμφέροντά τους.